

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2005. március 8.)

Ciprus aktualizált konvergenciaprogramjáról (2004–2008)

(2005/C 177/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének, valamint a gazdaságpolitikák felügyeletének és összehangolásának megerősítéséről szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK ⁽¹⁾ tanácsi rendeletre, és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

ELFOGADTA EZT A VÉLEMÉNYT:

- (1) A Tanács 2005. március 8-án megvizsgálta Ciprus aktualizált konvergenciaprogramját, amely a 2004–2008 közötti időszakra vonatkozik. A program eleget tesz a stabilitási- és konvergenciaprogramok tartalmáról és formájáról szóló felülvizsgált magatartási kódex adatszolgáltatási követelményeinek.
- (2) A program négy különböző forgatókönyvet tartalmaz a makrogazdasági és költségvetési előrejelzésekre vonatkozóan: egy „fő” forgatókönyvet, egy „felső” forgatókönyvet, egy „alsó” forgatókönyvet és egy „magasabb kamatláb” forgatókönyvet. Az ún. „fő” forgatókönyv a költségvetési előrejelzések értékelése szempontjából referencia forgatókönyvként szerepel, mivel a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján a forgatókönyv növekedési feltételezései életszerűnek tűnnek. Előrejelzése szerint a reál GDP növekedése a 2004. évi 3,6 %-ról átlagosan 4,3 %-ra emelkedik a programidőszak fennmaradó részén keresztül. A program inflációra vonatkozó előrejelzései szintén reálisnak tűnnek.
- (3) 2004. július 5-én a Tanács megállapította, hogy Cipruson túlzott hiány lépett fel, és ajánlotta a hiány 2005-re megvalósuló korrekcióját. Az aktualizálás célja a költségvetési hiánynak a GDP 3 %-ában megadott referenciaérték alá csökkentése 2005-ben, a 104. cikk (7) bekezdése szerinti tanácsi ajánlással összhangban. A 2004. májusi konvergenciaprogramhoz képest az aktualizálás megtartja a 2005-re tervezett hiányt, azonban a 2005 utáni célokat megszigorítja. Úgy tervezi, hogy az államháztartási hiány 2004-ről 2005-re a GDP 4,8 %-áról hirtelen 2,9 %-ra csökken, majd ezt követően fokozatosan csökken, a 2008-ban várható 0,9 %-ra. Mivel a kamatköltségek az előrejelzések szerint a GDP 3,5 %-a körül állandósulnak, az elsődleges egyenleg alakulása hasonló a teljes egyenleg alakulásához: a 2004. évi -1,3 %-ról a programidőszak végére 2,5 %-ra javul. E célból az aktualizálás előírnyoz egy sor – többnyire strukturális – intézkedést a kiadások visszafogására, valamint a bevételek növelésére. A kiadási korlátok 2,3 százalékponttal járulnak hozzá a GDP majdnem 4 százalékpontjának megfelelő teljes hiánycsökkentéshez a 2004–2008. közötti időszakban. A korrekciós pálya tükrözi a kormánynek az euró korai bevezetésének céljából az államháztartás javítására irányuló kötelezettségvállalását. Ez a költségvetési korrekció előreütemezése mögött húzódó fő tényező, ami 2005-ben a GDP 1,9 százalékpontjával csökkentené az államháztartási hiányt.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. A szövegben említett dokumentumok a következő weboldalon érhetők el: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

- (4) Az aktualizálás költségvetési előrejelzéseinek kockázatai nagyjából kiegyensúlyozottnak tűnnek. A főbb hátrányos makrogazdasági kockázati tényezők különösen az USA és az EU (főként az Egyesült Királyság és Németország, amelyek igen jelentős turista-kibocsátó országok) gazdasági kilátásai, a közel-keleti feszültségek, és az olajár alakulása⁽¹⁾. Az aktualizálás ezen kívül megemlíti, hogy számos – a 2005-tel kezdődő időszakra tervezett – intézkedést tovább kell „tanulmányozni”, ami hagy még némi bizonytalanságot. Másrészt, a 2004. évre becsült hiány a vártnál jobban alakult. E pozitív eredmény elérésére annak ellenére került sor, hogy néhány, eredetileg 2004-re tervezett konszolidációs intézkedés meghozatala késett. E 2005 során végrehajtandó intézkedések költségvetési kihatását 2005-ben körültekintő módon biztonsági sávként veszik figyelembe, amely lehetővé teszi a GDP 2,9 %-ában meghatározott „felső határ” célkitűzésének betartását – pl. egyéb intézkedések késedelme esetén, – mindazonáltal a kiadások szigorú ellenőrzése elengedhetetlen. Noha a kiadások túllépései a múltban jelentős problémát jelentettek, a konszolidációs intézkedések jelenleg a strukturális kiadások ellenőrzését hangsúlyozzák, különösen az állami felhasználás vonatkozásában. Emellett a 2005-re tervezett intézkedések közül több esetben zárult sikeresen a szociális partnerekkel folytatott tárgyalás. A Bizottság szolgálatainak 2004. őszi előrejelzése 2005-re a GDP 3,0 %-át kitevő hiányt jelzett előre, tekintve az erre az évre előrejelzett kissé alacsonyabb GDP növekedést. Az aktualizálás azonban ismételten megerősíti, hogy „további intézkedések” hozatalára kerül sor, amennyiben az alacsonyabb szintű növekedés annak kockázatával járna, hogy 2005-ben magasabb lesz a hiány. Mindez megkönnyítené a GDP 2,9 %-át célzó korrekciót 2005-ben. Mindent egybevetve a 2005-re tervezett hiánycsökkentés nagy erőpróbának, de egyre inkább megvalósíthatónak tűnik. A 2006–2007. közötti időszak vonatkozásában a korrekciós pálya némi megszorításra került sor, a megelőző, 2004. májusi programhoz viszonyított alacsonyabb hiányok elérésének érdekében. Nem világos azonban, hogyan valósul meg ez a szigorítás, tekintve, hogy a tervezett intézkedések és a GDP növekedési pálya nagyjából változatlanok maradtak. A korrekciós pályának állandó jellegű intézkedésekre kell támaszkodnia.
- (5) E kockázatértékelést tekintetbe véve a program költségvetési irányultsága garanciának tűnik arra nézve, hogy a hiány 2005-re a GDP 3 %-a alá csökkenjen, és láthatólag elég széles biztonsági sávot nyújt ahhoz, hogy szokásos makrogazdasági ingadozások mellett e meghatározott hiány-határérték túllépésére ne kerüljön sor 2006-tól kezdődően. A program irányultsága nem elégséges azonban a Stabilitási és Növekedési Paktumban megfogalmazott – az egyensúlyhoz közeli költségvetési helyzetre irányuló, középtávú – célkitűzésnek a programidőszakon belüli elérése biztosítására.
- (6) Az adóssághányad a becslések szerint 2004-ben elérte a GDP 74,9 %-át, amely a Szerződés által a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték felett van. A program előrejelzése szerint az adóssághányad majdnem 17 százalékponttal csökken a programidőszak során. Az adóssághányad alakulásáért részben a törlesztési alapok fokozatos megszüntetésével kapcsolatos adósságcsökkentő pénzforgalmi alapú korrekciók felelősek, amelyek felhalmozódása korábban adósságnövelő pénzforgalmi alapú korrekciókat eredményezett.
- (7) A ciprusi államháztartás hosszú távú fenntarthatósága némileg veszélyeztetett, ezt a népességelőregedés előrejelzett költségvetési költségei tükrözik. Az aktualizálásban vázolt stratégia elsősorban a következő néhány évben zajló költségvetési konszolidáción, valamint a nyugdíj- és a közegészségügyi rendszernek a jövőben megvalósítandó további reformintézkedésein alapul. Az előregedéssel kapcsolatos kiadások jövőbeni alakulását övező fenntarthatósági kockázati tényezők csökkentése érdekében a reformfolyamat folytatása elengedhetetlen, hasonlóan a költségvetés tervezett és szükséges középtávú konszolidációjához.
- (8) A programban vázolt gazdaságpolitikák nagyjából megegyeznek az országonkénti bontású, az államháztartás területére vonatkozó átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásokkal. Különösen a pénzügyi konszolidációs program célja az államháztartási hiánynak többéves keretben történő csökkentése. Mind a kiadások, mind a bevételek oldalán a költségvetési konszolidációs intézkedések többségükben strukturális jellegűek, és az egyes tervezett konszolidációs intézkedések végrehajtását még mindig övezi némi bizonytalanság. A hiány területén kitűzött cél – különösen 2005. vonatkozásában – ambiciózus, de nem tűnik irreálisnak.

⁽¹⁾ Azt is meg kell említeni, hogy a gazdaság jövőbeli alakulását Cipruson szokatlan bizonytalanság övezi: újraegyesítés esetén alapvetően megváltozna az egész sziget gazdasági helyzete.

A fenti értékelését tekintetbe véve és a 104. cikk (7) bekezdése szerint kiadott tanácsi ajánlásokra figyelemmel a Tanács véleménye szerint Ciprusnak:

- i) nyomatékosan végre kell hajtania az aktualizált konvergenciaprogramban előirányzott intézkedéseket annak érdekében, hogy a hiány 2005-re a GDP 3 %-a alá csökkenjen; valamint állandó jellegű intézkedésekkel kell biztosítani a középtávon az egyensúly közeli helyzettel vagy többlettel jellemezhető költségvetési egyenlegre irányuló költségvetési konszolidáció fenntartását a túlzott hiány korrekcióját követően.
- ii) biztosítani kell, hogy 2005-től kezdődően meginduljon az adóssághányad csökkenése; és
- iii) folytatnia kell a nyugdíj- és a közegészségügyi rendszer reformját az előregedéssel kapcsolatos kiadások jövőbeni alakulását övező fenntarthatósági kockázati tényezők csökkentésének érdekében; kiegészítve ezt a költségvetés tervezett és szükséges közép távú konszolidációjával.

A legfontosabb makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2004	2005	2006	2007	2008
Reál GDP (változás %-ban)	KP 2004. dec.	3,6	4,0	4,4	4,5	4,5
	COM 2004. nov.	3,5	3,9	4,2	n.a.	n.a.
	KP 2004. május	3,5	4,3	4,4	4,5	n.a.
CPI-infláció (%)	KP 2004. dec.	2,1	2,6	2,2	2,1	2,0
	COM 2004. nov.	2,4	2,2	2,1	n.a.	n.a.
	KP 2004. május	2,0	2,0	2,0	2,0	n.a.
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2004. dec.	- 4,8	- 2,9	- 1,7	- 1,5	- 0,9
	COM 2004. nov.	- 5,2	- 3,0	- 2,4	n.a.	n.a.
	KP 2004. május	- 5,2	- 2,9	- 2,2	- 1,6	n.a.
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2004. dec.	- 1,3	0,7	1,8	2,0	2,5
	COM 2004. nov.	- 1,8	0,5	1,1	n.a.	n.a.
	KP 2004. május	- 1,6	0,7	1,4	2,0	n.a.
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	KP 2004. dec.	74,9	71,9	69,2	65,7	58,1
	COM 2004. nov.	72,6	72,4	69,4	n.a.	n.a.
	KP 2004. május	75,2	74,8	71,5	68,4	n.a.

Források:

Konvergenciaprogram (KP); A Bizottság szolgálatának 2004. őszi gazdasági előrejelzései (COM); A Bizottság szolgálati által készített számítások